



NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Łodzi

LLO.410.021.02.2022

Dr Elżbieta Stokowska-Zagdan  
Rektor Państwowej Uczelni  
im. Stefana Batorego w Skierniewicach  
ul. Stefana Batorego 64c  
96-100 Skierniewice

# WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/22/047 – Zasoby kadry medycznej w systemie ochrony zdrowia

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI  
Delegatura w Łodzi  
ul. Kilińskiego 210, 93-106 Łódź  
T +48 42 239 32 00, F +48 42 239 32 90  
llo@nik.gov.pl

## I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Państwowa Uczelnia im. Stefana Batorego w Skierniewicach (dalej: Uczelnia), ul. Stefana Batorego 64c, 96-100 Skierniewice.
Kierownik jednostki kontrolowanej	Dr Elżbieta Stokowska-Zagdan, Rektor Uczelni od 1 września 2020 r. W okresie objętym kontrolą funkcję kierownika jednostki poprzednio pełnił prof. nadzw. dr Daniel Stos, Rektor Uczelni od 1 września 2015 r.
Zakres przedmiotowy kontroli	<ol style="list-style-type: none"><li>1. Funkcjonowanie systemów rekrutacyjnych uczelni.</li><li>2. Realizacja programu kształcenia w zakresie obowiązujących standardów i wymogów jakościowych.</li><li>3. Zapewnienie wysokiej jakości kształcenia.</li></ol>
Okres objęty kontrolą	Lata 2019-2022 (do dnia zakończenia czynności kontrolnych), z wykorzystaniem dowodów sporządzonych przed tym okresem (lata akademickie 2019/2020, 2020/2021, 2021/2022).
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli <sup>1</sup> .
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Łodzi
Kontrolerzy	Dominik Gołacki, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LLO/124/2022 z dnia 21 lipca 2022 r. Emilia Wyciszkievicz, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LLO/113/2022 z dnia 30 czerwca 2022 r. (dowód: akta kontroli str. 1-6)

<sup>1</sup> Dz. U. z 2022 r. poz. 623, dalej: ustawa o NIK.

## II. Ocena ogólna<sup>2</sup> kontrolowanej działalności

### OCENA OGÓLNA

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

W okresie objętym kontrolą określano możliwości Uczelni w zakresie kształcenia kadr medycznych na kierunku pielęgniarstwo<sup>3</sup> w liczbie 35 studentów i w żadnym roku akademickim nie przekroczono limitu przyjęć. Rekrutacje odbywały się zgodnie z zasadami ujętymi w uchwałach Senatu. Programy i plany studiów odpowiadały wymogom określonym przepisami prawa<sup>45</sup>.

W Uczelni zapewniono możliwość prawidłowego zrealizowania praktyk zawodowych na kierunku pielęgniarstwo. Sposób prowadzenia zajęć praktycznych, które w warunkach epidemii realizowane były m.in. w Monoprofilowym Centrum Symulacji Medycznych (dalej: MCSM), zapewniał właściwe przygotowanie kandydatów do zawodu. Weryfikowanie efektów praktyk zawodowych było dokonywane rzetelnie.

Dostępne zasoby (infrastrukturalne i kadrowe) pozwalały na realizację wszystkich zajęć wymaganych programem nauczania, przy czym wiązało się to niejednokrotnie z prowadzeniem zajęć dydaktycznych w wielogodzinnych blokach. Realizacja zawartych z podmiotami leczniczymi porozumień/umów na udostępnianie bazy klinicznej była przedmiotem monitorowania. Porozumienia te i umowy nie zawierały niektórych elementów wymaganych art. 89 ust. 5 ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej<sup>6</sup>.

Na kierunku pielęgniarstwo zapewniony był wymóg prowadzenia co najmniej 50% godzin zajęć przez nauczycieli akademickich zatrudnionych w Uczelni jako podstawowym miejscu pracy, chociaż w tym zakresie odnotowano tendencję spadkową – udział ten zmniejszył się z 59,55% w roku akademickim 2019/2020 do 50,04% w roku 2021/2022. Na Uczelni prowadzono ocenę nauczycieli akademickich, przy czym oceny okresowe sporządzano z naruszeniem zasad formalnych. Monitorowanie karier zawodowych absolwentów umożliwiło usprawnienie systemu kształcenia.

Uczelnia uzyskała pozytywne akredytacje programowe Krajowej Rady Akredytacyjnej Szkół Pielęgniarek i Położnych<sup>7</sup> i realizowała jej zalecenia.

<sup>2</sup> Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

<sup>3</sup> Uczelnia nie prowadziła studiów na kierunkach: lekarskim, lekarsko-dentystycznym, położnictwo, fizjoterapia, ratownictwo medyczne, pielęgniarstwo na poziomie drugiego stopnia.

<sup>4</sup> Rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 26 lipca 2019 r. w sprawie standardów kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu lekarza, lekarza dentysty, farmaceuty, pielęgniarki, położnej, diagnosty laboratoryjnego, fizjoterapeuty i ratownika medycznego (Dz. U. z 2021 r. poz. 755, dalej: rozporządzenie w sprawie standardów kształcenia) oraz rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 września 2018 r. w sprawie studiów (Dz. U. z 2021 r. poz. 661, dalej: rozporządzenie w sprawie studiów).

<sup>5</sup> Z wyjątkiem zaniżenia o jeden punkt ECTS z praktyk zawodowych z przedmiotu pediatria i pielęgniarstwo pediatryczne.

<sup>6</sup> Dz. U. z 2022 r. poz. 633, ze zm.

<sup>7</sup> Dalej: KRASPIP.

### III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny cząstkowe<sup>8</sup> kontrolowanej działalności

OBSZAR

#### 1. Funkcjonowanie systemów rekrutacyjnych Uczelni.

Opis stanu faktycznego

1.1. W kontrolowanym okresie Uczelnia prowadziła studia stacjonarne pierwszego stopnia o profilu praktycznym na kierunku pielęgniarstwo. Limity przyjęć na tym kierunku ustalane były corocznie uchwałami Senatu Uczelni<sup>9</sup> na poziomie 35 miejsc i w trakcie roku akademickiego nie były zmieniane.

W kolejnych latach akademickich liczba osób przyjętych na pierwszy rok studiów mieściła się w limitach określonych przez Senat Uczelni. Liczba osób przyjętych w ramach rekrutacji trwającej do 30 września 2019 r., 17 października 2020 r. i 18 września 2021 r. wyniosła odpowiednio 31, 16 i 24<sup>10</sup>. Dodatkowo, decyzją Dziekana Kolegium Medyczno-Przyrodniczo-Technicznego, po upływie ww. terminów przyjęto odpowiednio trzech, trzech i sześciu kandydatów. Łącznie na pierwszy rok studiów na kierunku pielęgniarstwo przyjęto 34, 19 i 30 kandydatów.

(akta kontroli str. 7-32)

Rekrutacja prowadzona była przez Wydziałową oraz Uczelnianą Komisję ds. Doboru Kandydatów na Studia, w oparciu o uchwały Senatu Uczelni<sup>11</sup> w sprawie warunków, trybu, terminów rozpoczęcia i zakończenia rekrutacji oraz warunków, trybu rekrutacji, form studiów na poszczególnych kierunkach kształcenia na lata akademickie 2019/2020, 2020/2021 oraz 2021/2022. Uchwały te określały m.in. zasady przeliczania punktów oraz przedmioty brane pod uwagę przy rekrutacji. Progi punktowe obowiązujące przy rekrutacji na studia na kierunku pielęgniarstwo nie zostały ustalone. Jedynie w trakcie naborów na rok akademicki 2019/2020 i 2020/2021 wydłużeniu uległy terminy ich przeprowadzania. W trakcie rekrutacji, w badanych trzech latach akademickich nie wystąpiły przypadki odwołania od decyzji Wydziałowej Komisji ds. Doboru Kandydatów dotyczących rekrutacji.

(akta kontroli str. 33-150)

Rektor Uczelni wyjaśniła, że w 2019 r. wydłużenie terminu rekrutacji podyktowane było stworzeniem możliwości studiowania kandydatom, którzy otrzymali wyniki matur poprawkowych dopiero 11 września. W związku z niewyczerpaniem miejsc zasadne było przedłużenie okresu rekrutacyjnego do 30 września 2019 r. oraz przeprowadzenie dodatkowej kampanii informacyjnej. Zmiana terminów i warunków rekrutacji na rok akademicki 2020/2021 spowodowana została pandemią COVID-19 oraz ustaleniem na dzień 30 września 2020 r. terminu rozpatrywania odwołań od wyników matur.

(akta kontroli str. 1101-1109)

Dziekan Kolegium Medyczno-Przyrodniczo-Technicznego Uczelni wyjaśniła, że przyjmowane przez Senat Uczelni limity przyjęć na pierwszy rok studiów na kierunek pielęgniarstwo, każdorazowo były proponowane przez Prorektor ds. Kształcenia zgodnie z zapisami uchwały w sprawie Warunków i trybu rekrutacji na poszczególne

<sup>8</sup> Oceny cząstkowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena cząstkowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

<sup>9</sup> Uchwały nr 163/IV/2019 z 27 maja 2019 r., nr 224/IV/2020 z 9 marca 2020 r., nr 28/V/2020 z 26 października 2020 r., nr 39/V/2021 z 15 marca 2021 r.

<sup>10</sup> Według ankiety EN-1 o liczbie kandydatów i przyjętych na studia, opracowywanej według stanu na dzień 1 października każdego roku, liczba kandydatów i przyjętych przedstawiała się następująco: odpowiednio 31 i 31 osób w roku 2019/2020, 11 i 0 osób w roku 2020/2021 oraz 24 i 24 osoby w roku 2021/2022.

<sup>11</sup> Uchwały nr 53/IV/2018 z 23 kwietnia 2018 r., nr 122/IV/2019 z 14 stycznia 2019 r., nr 150/IV/2019 z 15 kwietnia 2019 r., nr 178/IV/2019 z 10 czerwca 2019 r., nr 223/IV/2020 z 9 marca 2020 r., nr 248/IV/2020 i nr 249/IV/2020 z 25 maja 2020 r., nr 37/IV/2021 z 15 marca 2021 r.

kierunki dla odpowiednich roczników oraz zgodnie z zapisami art. 70 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce<sup>12</sup>.

(akta kontroli str. 1097-1099)

1.2. Opłata za przeprowadzenie rekrutacji na studia ustalana była corocznie zarządzeniem Rektora<sup>13</sup> w wysokości 85 zł, tj. w kwocie określonej w § 38 rozporządzenia w sprawie studiów. Zgodnie z uchwałami Senatu Uczelni w sprawie warunków, trybu oraz terminu rozpoczęcia i zakończenia rekrutacji na lata akademickie 2019/2020, 2020/2021 i 2021/2022, kandydaci mieli obowiązek dostarczenia, w ramach kwalifikacyjnego postępowania rekrutacyjnego oraz rekrutacji uzupełniającej, dowodu wniesienia opłaty rekrutacyjnej. Niezłożenie dokumentu w terminach wskazanych w uchwałach, wykluczało kandydata z dalszego postępowania. Wszyscy kandydaci wnieśli opłaty w wymaganych terminach.

Regulacje wewnętrzne Uczelni nie określały terminów dostarczenia dowodów wniesienia opłat i innych wymaganych dokumentów przez osoby ubiegające się o przejście na studia po zakończeniu rekrutacji.

(akta kontroli str. 33-144, 151-156, 162-164)

W kontrolowanym okresie żadna z osób ubiegających się o przyjęcie na studia na kierunku pielęgniarstwo nie została zwolniona z opłat za przeprowadzenie rekrutacji.

(akta kontroli str. 157-164)

Stwierdzone  
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

OBSZAR

## 2. Realizacja programów kształcenia w zakresie obowiązujących standardów i wymogów jakościowych

Opis stanu  
faktycznego

2.1. Program studiów na kierunku pielęgniarstwo ustalony został uchwałą Senatu Uczelni z dnia 28 października 2019 r.<sup>14</sup>. W programie tym, zgodnie z § 3 i § 4 rozporządzenia w sprawie studiów, określono m.in. formę studiów, liczbę semestrów i liczbę punktów ECTS konieczną do ukończenia studiów, tytuł zawodowy nadawany absolwentom, sposoby weryfikacji i oceny efektów uczenia się (w tym w zakresie znajomości języka obcego), wymiar, zasady i formę odbywania praktyk zawodowych. Zgodnie z załącznikiem nr 4 do rozporządzenia w sprawie standardów kształcenia, ogólna liczba godzin zajęć dla kierunku pielęgniarstwo, była ustalona w programie na poziomie wyższym niż minimalna<sup>15</sup> i wynosiła 4.803 godzin, natomiast liczba punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów była równa wartości minimalnej i wynosiła 180, z tego:

- na nauki podstawowe przewidziano 515 godzin (20 punktów ECTS),
- na nauki społeczne i humanistyczne – 420 godzin (17 punktów),
- na nauki w zakresie podstaw opieki pielęgniarstwa – 1.100 godzin (40 punktów),
- na nauki w zakresie opieki specjalistycznej – 2.700 godzin (98 punktów),
- pozostałe – 68 godzin (5 punktów).

<sup>12</sup> Dz. U. z 2022 r., poz. 574 ze zm.; dalej: ustawa Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce.

<sup>13</sup> Zarządzenia nr: 14/2019 z 29 maja 2019 r., 28/2020 z 27 lipca 2020 r. i nr 28/2021 z 24 maja 2021 r.

<sup>14</sup> Uchwała nr 206/IV/2019 w sprawie dostosowania programu studiów do standardów kształcenia na kierunku pielęgniarstwo.

<sup>15</sup> 4.720.

Na zajęcia praktyczne zaplanowano 1.100 godzin (41 punktów), natomiast na praktyki zawodowe – 1.200 (45 punktów – z wymaganych ww. rozporządzeniem 46 punktów). W planach studiów na lata akademickie 2019/2020, 2020/2021 i 2021/2022, w przypadku przedmiotu: pediatria i pielęgniarstwo pediatryczne z praktyk zawodowych można było uzyskać mniejszą o jeden liczbę punktów ECTS w stosunku do wymaganej ww. rozporządzeniem (co opisano w sekcji Stwierdzone nieprawidłowości), przy czym liczba punktów przypisana do zajęć praktycznych wynosiła 50% liczby punktów ECTS koniecznej do ukończenia studiów, co było zgodne z ww. rozporządzeniem. Program studiów zawierał szczegółowe efekty kształcenia, zgodne z pkt III.A. pkt 2 załącznika nr 4 do rozporządzenia w sprawie standardów kształcenia.

(akta kontroli str. 165-279)

Zgodnie z protokołem z wizyty akredytacyjnej z 30 maja 2019 r. KRASPIP, plan oraz program studiów kierunku pielęgniarstwo uzyskały pozytywną opinię. W zakresie sposobu realizacji programu kształcenia wydano zalecenia dotyczące realizowania i monitorowania przyjętego programu kształcenia zgodnie z ustalonym programem i planem studiów na kierunku pielęgniarstwo od początku roku akademickiego 2018/2019 i nadal oraz dostosowanie programu studiów do obowiązującego standardu kształcenia od roku akademickiego 2019/2020<sup>16</sup>.

(akta kontroli str. 1063-1091)

Uczelnia dokonywała przeglądu planów i programów studiów na kierunku pielęgniarstwo, co zostało opisane w ppkt 3.1. Obszaru 3 niniejszego wystąpienia.

(akta kontroli str. 465-500, 542-551)

**2.2.** Zgodnie z Regulaminem odbywania praktyk studenckich<sup>17</sup>, programy studiów na poszczególnych kierunkach zawierały zasady dotyczące realizacji praktyk zawodowych. Podstawą zaliczenia praktyk miały być wpisy i uwagi w dzienniku praktyk wraz z opinią kierownika zakładu pracy/zakładowego opiekuna praktyk oraz zaświadczenie o odbyciu praktyk, jak również wszystkie narzędzia i dokumenty wymagane przez uczelnianego opiekuna praktyk, chyba że plan i program danego kierunku stanowił inaczej.

(akta kontroli str. 297-344)

Dla badanego kierunku zostały sporządzone programy praktyk w rozbiciu na przedmioty i semestry. W każdym wskazano cel praktyk, opisy efektów kształcenia (z zakresu wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych) oraz liczbę godzin.

We wszystkich przypadkach weryfikacja efektów kształcenia polegała na zaliczeniu na ocenę praktyk z wpisem do Dziennika Umiejętności Zawodowych przez opiekuna praktyk oraz zaliczeniu efektów kształcenia<sup>18</sup>.

Na próbie pięciu losowo wybranych Dzienników Umiejętności Zawodowych stwierdzono, że ze wszystkich przedmiotów wskazanych w Dziennikach wystawione zostały oceny końcowe, jak również oceny z poszczególnych umiejętności zawodowych i kompetencji społecznych. Dzienniki obejmowały oceny z zajęć praktycznych oraz z praktyk zawodowych.

(akta kontroli str. 345-392, 1110-1116)

Zgodnie z raportami samooceny za lata 2019/2020 i 2020/2021 studenci nie w pełni starannie wypełniali Dzienniki praktyk, ponieważ w niektórych brak było podpisów

<sup>16</sup> Uczelnia od roku akademickiego 2019/2020 dostosowała program studiów do zmian standardów kształcenia wprowadzonych w 2019 r.

<sup>17</sup> Wprowadzony uchwałą Senatu Uczelni nr 186/IV/2019 z 24 czerwca 2019 r., zmieniony uchwałą nr 137/V/2022 z 28 marca 2022 r.

<sup>18</sup> <https://archiwum.pusb.pl/biurokarier/praktyki/programy.aspx>

studentów lub osoby przeprowadzającej na danym oddziale inspekcje BHP. Występowały sytuacje niewskazywania na stronie z ogólnym podsumowaniem praktyk ilości odbytych godzin (ujmowano je w szczegółowych opisach). W związku z tym, w raporcie samooceny zasugerowano przeprowadzanie spotkań ze studentami na początku każdego roku akademickiego celem przedstawienia zadań do wykonania na praktykach oraz pokazania prawidłowo wypełnionych pól w Dziennikach. Na koniec semestrów spotkania miałyby dotyczyć omówienia braków i możliwości ich uzupełnienia.

(akta kontroli str. 425-464, 502-541)

**2.3.** Uchwałą Senatu Uczelni<sup>19</sup> wprowadzone zostały wytyczne w zakresie dostosowania programów studiów Uczelni do ustawy prawo o szkolnictwie wyższym i nauce. Realizacja zadań dotyczących dostosowania programów została powierzona Dyrektorom Instytutów, w tym w zakresie opracowania programu studiów z pełną dokumentacją.

Program studiów na kierunku pielęgniarstwo przyjęty został uchwałą Senatu Uczelni<sup>20</sup>, po wcześniejszym zaopiniowaniu przez Uczelnianą Radę Samorządu Studentów oraz przyjęciu uchwałą Rady Wydziału Nauk Przyrodniczych i Technicznych<sup>21</sup>, co było zgodne z ww. wytycznymi. Program ten nie uległ zmianie w okresie objętym kontrolą.

(akta kontroli str. 165-204)

Rektor Uczelni wyjaśniła, że organem doradczym Dyrektora Instytutu jest Rada Programowa, w kompetencji której jest opracowanie, aktualizacja oraz ocena zgodności programów studiów z przyjętymi efektami kształcenia. Przed podjęciem uchwały w sprawie dostosowania programu studiów do standardów kształcenia na kierunku pielęgniarstwo wykorzystano opinie studentów i absolwentów, którzy byli członkami Rady Programowej. Proces tworzenia programu przebiegał w oparciu o standardy kształcenia, jak również zgodnie z tymi wytycznymi przyjęto efekty uczenia się oraz nazwy i grupy zajęć. Zajęcia własne Uczelni zaproponowane zostały przez interesariuszy wewnętrznych, będących jednocześnie pielęgniarzkami z prawem wykonywania zawodu. Tak przygotowany projekt programu został przekazany do zaopiniowania przez samorząd studencki.

(akta kontroli str. 1117-1129)

**2.4.** Na dzień 29 lipca 2022 r. liczba studentów na kierunku pielęgniarstwo wynosiła:

- a) nabór 2019/2020 – 24 osoby, z przyjętych 34 osób,
- b) nabór 2020/2021 – 13 osób, z przyjętych 19 osób,
- c) nabór 2021/2022 – 21 osób, z przyjętych 30 osób.

Liczba nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia na kierunku pielęgniarstwo wynosiła w poszczególnych latach akademickich odpowiednio: 39, 36 i 32 osoby.

(akta kontroli str. 13, 393-394)

Rektor Uczelni wyjaśniła, że z uwagi na zmniejszającą się liczbę studentów nastąpiła konieczność utworzenia mniejszej liczby grup<sup>22</sup>, jak również zredukowana została liczba wykładowców, tak aby zoptymalizować zatrudnienie. Zmniejszenie liczby nauczycieli akademickich nie wpłynęło na wyniki kształcenia oraz na jego jakość. Student nie ma obowiązku wskazywania przyczyn rezygnacji ze studiów. Według nieformalnych informacji przyczynami rezygnacji studentów były: trudności

<sup>19</sup> Nr 129/IV/2019 z 25 lutego 2019 r.

<sup>20</sup> Nr 206/2019 z 28 października 2019 r. w sprawie dostosowania programu studiów do standardów kształcenia na kierunku pielęgniarstwo, z dniem obowiązywania od 1 października 2019 r.

<sup>21</sup> Uchwała nr 37/IV/2019 z 16 września 2019 r.

<sup>22</sup> Dziekańskich, seminaryjnych i na zajęcia praktyczne.

z pogodzeniem dużej ilości godzin (wynikającej ze standardu kształcenia) z obowiązkami rodzinnymi, problemy rodzinne i osobiste, czy wybór kierunku niezgodnie z zainteresowaniami. Zgodnie z analizą zespołów przeprowadzających samocenę jakości kształcenia za lata akademickie 2019/2020 i 2020/2021 jednym z powodów rezygnacji studentów na kierunku pielęgniarstwo mógł być rozkład zajęć uniemożliwiający godzenie obowiązków rodzinnych i zawodowych. Zostały więc podjęte działania, aby studenci mieli jeden dzień w tygodniu wolny od zajęć.

(akta kontroli str. 1117-1129)

**2.5.** Uczelnia nie posiadała odrębnych procedur rozpatrywania skarg i wniosków. W odniesieniu do skarg zgłaszanych przez studentów ogólne zapisy zostały wprowadzone Regulaminem Studiów<sup>23</sup>.

W latach 2019-2022 (do końca czerwca 2022 r.) wpłynęła jedna skarga od studentki kierunku pielęgniarstwo. Dotyczyła ona wymagania przez Uczelnię zaszczepienia się przeciw COVID-19, co umożliwiło uczestnictwo w zajęciach, w tym w odbywaniu praktyk zawodowych. W odpowiedzi Uczelnia wskazała, że nigdy nie uzależniła prawa do nauki od okazania certyfikatu szczepień przeciw COVID-19. Wymagania takie miały niektóre podmioty lecznicze czy domy pomocy społecznej, w których realizowane były praktyki zawodowe, co podyktowane było bezpieczeństwem studentów oraz personelu medycznego. Skarga wpłynęła 3 marca 2022 r., a odpowiedzi udzielono pismem z 16 marca 2022 r.<sup>24</sup>.

(akta kontroli str. 395-423)

Stwierdzone  
nieprawidłowości

W działalności Uczelni w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następującą nieprawidłowość:

Plany studiów na lata akademickie 2019/2020, 2020/2021 i 2021/2022 dla kierunku pielęgniarstwo przewidywały uzyskanie z praktyk zawodowych z pediatrii i pielęgniarstwa pediatrycznego 5 punktów ECTS, pomimo że zgodnie z rozporządzeniem w sprawie standardów kształcenia, liczba tych punktów powinna wynosić 6.

(akta kontroli str. 269, 270, 275)

Dziekan Kolegium Metodyczno-Przyrodniczo-Technicznego wyjaśniła, że zniżenie o 1 ww. punkt jest wynikiem pomyłki, która nie została wychwycona w związku z prawidłowym bilansem liczby ECTS równej 180 pkt. Dokonane zostanie zmniejszenie liczby punktów ECTS o 1 dla wykładów z psychiatrii i pielęgniarstwa psychiatrycznego, który przypisany zostanie do praktyk zawodowych pediatrii i pielęgniarstwa pediatrycznego.

(akta kontroli str. 1100)

Powyzsze skutkowało wykazaniem o 1 punkt ECTS mniej z praktyk zawodowych z pediatrii i pielęgniarstwa pediatrycznego w dokumentacji studentów, przy jednoczesnym uzyskaniu łącznie 180 punktów.

(akta kontroli str. 280-296)

OCENA CZĄSTKOWA

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

<sup>23</sup> Uchwała nr 149/IV/2019 z 15 kwietnia 2019 r.

<sup>24</sup> Do dnia 1 marca 2022 r. szczepionkę przeciw COVID-19 musiały przyjąć osoby wykonujące zawód medyczny, farmaceuci, studenci medycyny i pracownicy podmiotów medycznych, zgodnie ze zmianą § 12a wprowadzoną rozporządzeniem Ministra Zdrowia z 22 grudnia 2021 r. zmieniającym rozporządzenie w sprawie ogłoszenia na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej stanu epidemii (Dz. U. z 2021 r., poz. 2398).



### 3. Zapewnienie wysokiej jakości kształcenia

Opis stanu  
faktycznego

3.1. W badanym okresie na Uczelni obowiązywał system zapewnienia jakości kształcenia wprowadzony uchwałami Senatu<sup>25</sup>. Określono w nim cele oraz zakres systemu, jak również zadania poszczególnych organów Uczelni, w tym powołanego Uczelnianego Zespołu ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia oraz Pełnomocnika Rektora ds. Jakości Kształcenia.

Uczelniany Zespół ds. Jakości Kształcenia określił rekomendacje do oceny jakości kształcenia<sup>26</sup>, natomiast wyniki tej oceny były upowszechniane na posiedzeniach Rady Programowej Instytutu, Rad Kolegiów i Senatu, jak również publikowane na stronie internetowej Uczelni<sup>27</sup>. Analiza oceny jakości kształcenia dokonywana była na posiedzeniach Rady Programowej przez Dyrektora Instytutu oraz Dziekana.

(akta kontroli str. 553-655, 1117-1129)

Uczelnia przeprowadziła samoocenę jakości kształcenia na kierunkach studiów, w tym dla kierunku: pielęgniarstwo, za lata akademickie 2019/2020 i 2020/2021. Za rok akademicki 2021/2022 raport samoceny miał być przekazany do Dziekanów Kolegiów do 23 października 2022 r.

Zgodnie z raportem zbiorczym samooceny za rok akademicki 2019/2020, opracowanym przez Uczelniany Zespół ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia, poprawy wymagało umiędzynarodowienie procesu kształcenia i przygotowania się do egzaminów w systemie OSCE, a wskazane było przeprowadzanie oceny stanu zdrowia dla kandydatów na pielęgniarstwo.

W raporcie zbiorczym z samooceny za rok akademicki 2020/2021 dla wszystkich kierunków nauczania rekomendowano m.in.: zwiększenie współpracy międzynarodowej zarówno dla studentów, jak i pracowników, podjęcie działań (w ramach przedmiotów i na końcowym etapie edukacji) zwiększających poziom samodzielności i refleksyjności części studentów, rozszerzenie współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym w celu szybkiej wymiany informacji w zakresie zmian zachodzących na rynku (dostosowanie programu nauki), znalezienie nowych miejsc praktyk i podniesienie poziomu praktycznego kształcenia, czy weryfikację algorytmu przyznawania stypendium Rektora.

(akta kontroli str. 424-552)

Rektor Uczelni wyjaśniła, że uwagi wskazane w ww. raportach zostały wykorzystane w następujący sposób:

- a) wzrosła intensywność wymiany międzynarodowej studentów kierunku pielęgniarstwo oraz nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia na tym kierunku,
- b) dzięki utworzeniu MCSM w roku akademickim 2020/2021 mogły zostać przeprowadzone pierwsze egzaminy przedmiotowe OSCE w warunkach symulowanych, a w roku akademickim 2021/2022 pierwszy egzamin dyplomowy OSCE,
- c) dzięki MCSM możliwe było zastosowanie metody czterech kroków, a także realizację tzw. scenariuszy, przy realizacji których oprócz wykonania zadania znaczną część zajęć zajmuje prebryfing i debryfing. Samodzielne wykonanie zadania przez studenta czy zespół z możliwością popełnienia błędu i obserwacji jego konsekwencji, samodzielne wyciągnięcie wniosków i możliwość poprawy

<sup>25</sup> Nr 165/III/2015 z 30 listopada 2015 r., nr 187/IV/2019 z 24 czerwca 2019 r., 207/IV/2019 z 28 października 2019 r. i 109/V/2021 z 20 grudnia 2021 r.

<sup>26</sup> [https://www.pusb.pl/files/pages/2555/rekomendacje\\_uszjk\\_2018.pdf](https://www.pusb.pl/files/pages/2555/rekomendacje_uszjk_2018.pdf)

<sup>27</sup> <https://www.pusb.pl/uczelnia/system-jakosci-ksztalcenia>

- błędnie wykonanych czynności wzmocniły zarówno samodzielność, jak i refleksyjność,
- d) kandydaci zobowiązani są do przedstawienia zaświadczenia od lekarza medycyny pracy o stanie zdrowia i zdolności do podjęcia studiów i zdolności wykonywania zawodu, jak również ujemny wynik badania na nosicielstwo oraz świadectwo szczepień przeciwko WZW,
  - e) dzięki nauczycielom akademickim – pielęgniarkom czynnym zawodowo – istnieje możliwość modyfikacji programowych np. wprowadzenia nowych metod kształcenia w warunkach symulowanych, prezentacji nowej aparatury wykorzystywanej w pielęgniarstwie, zmiany liczby godzin poszczególnych zajęć lub form zajęć w ramach modułów, pod warunkiem, że modyfikacje te będą zgodne ze standardami kształcenia,
  - f) pomimo, że Uczelnia ma zawartych 25 porozumień na odbywanie praktyk zawodowych, w 2022 r. została podpisana umowa z Centralnym Szpitalem Klinicznym Uniwersytetu Medycznego w Łodzi o przyjęcie studentów Uczelni na praktyki zawodowe i zajęcia praktyczne. Student sam może wybrać placówkę do odbycia praktyk, po weryfikacji przez Uczelnię wymaganych warunków. Utworzenie MCSM podniosło możliwości prowadzenia zajęć praktycznych i niektórych ćwiczeń w warunkach symulowanych,
  - g) algorytm przyznawania stypendium Rektora zawarty został w Regulaminie świadczeń dla studentów oraz kryteriów i trybu ich udzielania w Uczelni, stanowiącym załącznik do zarządzenia nr 5/2022 Rektora Uczelni z 22 stycznia 2022 r.

(akta kontroli str. 1130-1139)

KRASPIP w protokole dotyczącym akredytacji na kierunku pielęgniarstwo z 2019 r., w zakresie oceny jakości kształcenia i osiągnięć Uczelni, wniosła o kontynuację przyjętego wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia.

(akta kontroli str. 1063-1091)

**3.2.** W latach 2019-2021 zostało przeprowadzonych osiem hospitacji zajęć dydaktycznych w ramach następujących przedmiotów: podstawowa opieka zdrowotna – 2019 r., choroby wewnętrzne i pielęgniarstwo internistyczne, pedagogika i pielęgniarstwo pediatryczne, podstawy pielęgniarstwa – w 2020 r. oraz język angielski, etyka zawodu pielęgniarki, zdrowie publiczne, chirurgia i pielęgniarstwo chirurgiczne – 2021 r. Wszystkie hospitacje zostały ocenione pozytywnie i nie stwierdzono nieprawidłowości.

(akta kontroli str. 656-670)

W raportach z samoceny jakości kształcenia dla kierunku pielęgniarstwo za lata akademickie 2019/2020 i 2020/2021 wskazano, że z uwagi na trwającą pandemię nie przeprowadzono wszystkich zaplanowanych hospitacji.

(akta kontroli str. 425-464, 502-551)

W badanych latach akademickich Uczelnia przeprowadzała elektronicznie anonimowe ankiety wśród studentów dotyczące oceny nauczycieli akademickich. Na próbie ankiet za rok akademicki 2020/2021 z kierunku pielęgniarstwo stwierdzono niskie zainteresowanie studentów wypełnianiem ankiet. Na 42 przedmioty i 36 nauczycieli akademickich ankiety zostały wypełnione dla 28 przedmiotów i 28 nauczycieli akademickich, natomiast na 92 rodzaje zajęć<sup>28</sup> z różnych przedmiotów ankiety zostały wypełnione dla 60.

<sup>28</sup> Wykłady, ćwiczenia, seminaRIA laboratorium, zajęcia praktyczne i praktyki zawodowe.

Łącznie złożonych zostało 100 ankiet, z czego średnio po 1,67 ankiet na poszczególne rodzaje zajęć, natomiast mediana wynosiła 1 ankietę. Średnia ocena nauczycieli akademickich ustalona została na poziomie 4,77 pkt (w pięciostopniowej skali), a najczęściej przyznawaną średnią ocen było 5 punktów.

Średnią ocenę poniżej 4 punktów uzyskało 3 nauczycieli akademickich z nw. przedmiotów (ankiety z poszczególnego rodzaju zajęć zostały wypełnione przez jednego studenta):

- a) położnictwo, ginekologia i pielęgniarstwo położniczo-ginekologiczne – zajęcia praktyczne: 3,1 pkt,
- b) anestezjologia i pielęgniarstwo w zagrożeniu życia – jeden z nauczycieli akademickich - z wykładów 2,7 pkt i ćwiczeń 2,5 pkt, a drugi z wykładów – 3,4 pkt.

Rektor Uczelni wyjaśniła, że z ww. wykładowcami Dyrektor Instytutu przeprowadził rozmowę w celu wyjaśnienia najniższej ocenianych obszarów, a każdy z wykładowców odniósł się do wystawionej oceny. Uzgodniono, na co należy położyć w kolejnym roku szczególny nacisk, aby poprawić ocenę studentów, a tym samym poprawić swoje umiejętności prowadzenia zajęć oraz pogłębić potrzebną wiedzę.

W kolejnym roku akademickim ww. nauczyciele otrzymali ze swoich przedmiotów po 5 punktów i w tym przypadku również każdą ankietę wypełniał tylko jeden student.

NIK wskazuje, że wypełnianie ankiet dla jednego przedmiotu przez średnio 1,67 studenta, nie daje rzetelnego poglądu na realną ocenę nauczycieli akademickich.

(akta kontroli str. 270, 394, 671-679, 1117-1129)

Rektor Uczelni wyjaśniła, że wyniki ankiet wykorzystywane są do oceny okresowej nauczycieli akademickich, jak również do monitorowania bieżącej ich pracy. Jeżeli podczas analizy wyników występują niskie oceny wskazujące na nieprawidłowości, podejmowane są indywidualne rozmowy z pracownikami, w pierwszej kolejności przez właściwych dyrektorów instytutów, a następnie przez dziekanów.

(akta kontroli str. 1117-1129)

Dla całej Uczelni, corocznie przeprowadzane były oceny jakości kształcenia za dany okres akademicki. W poszczególnych latach w badaniach wzięło udział: za rok akademicki 2019/2020 – 123 osoby, w tym z kierunku pielęgniarstwo 3%, a w roku akademickim 2020/2021 – 86 osób, w tym z kierunku pielęgniarstwo 2%. Za rok akademicki 2021/2022 badania miały być przeprowadzone w IV kwartale 2022 r.

(akta kontroli str. 680)

Miernikami stopnia realizacji osiągniętych przez studentów efektów uczenia się były oceny uzyskiwane z poszczególnych przedmiotów. Zasady zaliczenia przedmiotów, semestru i roku studiów zostały określone w Regulaminie Studiów<sup>29</sup>, natomiast zasady zaliczania egzaminów - w uchwale Rady Wydziału Nauk Przyrodniczych i Technicznych<sup>30</sup>. Zgodnie z Regulaminem, uzyskanie oceny pozytywnej oznaczało osiągnięcie przez studenta określonych w programie danego przedmiotu efektów uczenia się. Uzyskanie ocen pozytywnych ze wszystkich przedmiotów zawartych w programie studiów dla danego kierunku studiów, oznaczało osiągnięcie przez studenta wszystkich efektów uczenia przewidzianych w programie studiów dla tego kierunku, poziomu i profilu kształcenia. Ocenami pozytywnymi były oceny od 3 do 5, a negatywną 2 (nieodstateczny).

<sup>29</sup> Uchwała nr 149/IV/2019 Senatu Uczelni z 15 kwietnia 2019 r. i uchwała nr 134/IV/2022 Senatu Uczelni z 28 marca 2022 r.

<sup>30</sup> Uchwała nr 13/IV/2018 z 17 września 2018 r. w sprawie dokumentów wynikających z zasad przeprowadzania egzaminów na kierunku pielęgniarstwo.

Na Uczelni obowiązywały również zasady weryfikacji i dokumentowania efektów uczenia się osiągniętych przez studentów na poszczególnych kierunkach studiów<sup>31</sup>. Wg tych zasad, weryfikacja uzyskiwanych przez studentów efektów uczenia się miała odbywać się w oparciu o konkretne mierniki jakościowe i ilościowe, przy czym sposoby weryfikacji określone miały być przez nauczycieli akademickich i inne osoby prowadzące zajęcia dydaktyczne.

(akta kontroli str. 396-417, 681-716)

Przegląd efektów uczenia się realizowany na kierunku pielęgniarstwo dokonywany był w ramach samooceny. W raportach z samooceny za lata akademickie 2019/2020 i 2020/2021 stwierdzono, iż „Istniejący obecnie model kształcenia nie wymaga zmian”. Nie zawarto żadnych sugestii i propozycji modyfikacji zakładanych efektów uczenia się dla kolejnych naborów studentów.

W ww. raporcie za rok akademicki 2020/2021 dokonano również przeglądu wykorzystywanych metod weryfikacji efektów uczenia się oraz przeglądu sposobu dokumentowania osiągniętych przez studentów efektów uczenia się. W przedmiotowym zakresie nie sformułowano uwag i wniosków.

(akta kontroli str. 425-464, 502-541)

Zarządzeniem Rektora<sup>32</sup> wprowadzona została Procedura monitorowania karier zawodowych absolwentów. Badanie to miało być prowadzone ankietowo on-line, raz na zakończenie studiów, celem określenia sytuacji w jakiej znajdują się studenci w kontekście startu na rynku pracy, i drugi raz, rok po ukończeniu studiów, służące określeniu sytuacji, w jakich znajdują się absolwenci na rynku pracy oraz w celu podtrzymania kontaktu z absolwentami. Wyniki badań losów zawodowych absolwentów miały służyć doskonaleniu oferty dydaktycznej oraz doskonaleniu systemu zapewnienia jakości kształcenia.

(akta kontroli str. 717-720)

W wyniku monitorowania karier zawodowych absolwentów sporządzono trzy raporty. W raportach sporządzonych we wrześniu 2020 i 2021 r. zalecono, aby układając plan zajęć podtrzymać tendencję umożliwiającą łączenie pracy zawodowej z nauką i studiami oraz rekomendowano analizę możliwości rozszerzenia oferty edukacyjnej o różne kursy i szkolenia dla absolwentów kierunku pielęgniarstwo. W raporcie sporządzonym w sierpniu 2022 r. również wskazano na planowanie zajęć w taki sposób, aby umożliwić łączenie pracy zawodowej z nauką i studiami. Rekomendowano także położenie większego nacisku na praktykę oraz rozwój dodatkowej oferty szkoleniowej poszerzającej kompetencje w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencje społeczne, tak aby absolwenci mogli co jakiś czas uzupełniać kwalifikacje studiów I i II stopnia.

Rektor Uczelni wyjaśniła, że w ww. badaniach absolwenci wskazywali na chęć podjęcia studiów na kierunku pielęgniarstwo II stopnia, co skutkowało otrzymaniem w 2022 r. przez Uczelnię uprawnień do prowadzenia takich studiów. W Raporcie z 2020 r. najstabilniej oceniono kształcenie w zakresie języków obcych i umiejętności informatycznych, w związku z czym wprowadzono modyfikację metod dydaktycznych kształcenia w zakresie języka angielskiego, czego efektem było podniesienie oceny tych zajęć w latach 2021 i 2022. Uruchomienie MCSM również spowodowało podwyższenie oceny umiejętności pracy samodzielnej w raporcie z 2022 r., w stosunku do 2021 r.

(akta kontroli str. 721-745, 1140-1145)

<sup>31</sup> Zarządzenia Rektora Uczelni nr 21/2019 z 4 września 2019 r. i 40/2020 z 30 września 2020 r.

<sup>32</sup> Nr 38/2015 z 28 września 2015 r.

3.3. KRASPiP, w protokole dotyczącym akredytacji na kierunku pielęgniarstwo z 2019 r., wniosła następujące zalecenia dotyczące kadry prowadzącej kształcenie:

- a) zapewnienie nauczycielom akademickim warunków do naukowego i zawodowego rozwoju,
- b) kontynuowanie współpracy z zagranicznymi ośrodkami akademickimi w zakresie współpracy dydaktycznej i naukowej oraz bieżące poszerzanie wykazu partnerów zagranicznych,
- c) zapewnienie obsługi technicznej i informatycznej oraz koordynacji centrum symulacji medycznej.

(akta kontroli str. 1063-1091)

Rektor Uczelni wyjaśniła, że powyższe zalecenia zostały zrealizowane poprzez: wprowadzenie wewnętrznych regulacji zapewniających nauczycielom rozwój<sup>33</sup>, rozwijanie współpracy z ośrodkami zagranicznymi<sup>34</sup> oraz zapewnienie obsługi technicznej i informatycznej w centrum symulacji medycznej.

(akta kontroli str. 1117-1129)

Zgodnie z art. 73 ust. 2 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, w ramach programu studiów o profilu praktycznym co najmniej 50% godzin zajęć prowadzonych jest przez nauczycieli akademickich zatrudnionych w tej uczelni jako podstawowym miejscu pracy.

Dla kierunku pielęgniarstwo udział godzin zajęć prowadzonych przez nauczycieli akademickich zatrudnionych w Uczelni jako podstawowym miejscu pracy wynosił w poszczególnych latach okresu objętego kontrolą (rok akademicki 2019/2020, 2020/2021 oraz 2021/2022) odpowiednio 59,55%, 51,42% i 50,04%.

(akta kontroli str. 746)

Zarządzeniem Rektora wprowadzone zostały zasady i tryb dokonywania ocen okresowych nauczycieli akademickich<sup>35</sup>. Na próbie 20 ocen<sup>36</sup> ustalono, że:

- a) do wszystkich arkuszy ocen okresowych składanych przez nauczycieli zostały dołączone opinie Dyrektora Instytutu, natomiast do 19 - oceny (ankiety) wypełnione przez studentów<sup>37</sup>,
- b) wszystkie ww. opinie Dyrektora Instytutu oraz ankiety studentów zawierały pozytywne oceny,
- c) wszyscy nauczyciele uzyskali oceny pozytywne, przy czym w żadnym przypadku nie została wystawiona ocena punktowa (w skali 2-5) w celu wyliczenia średniej arytmetycznej oceny, w tym w odniesieniu do każdego rodzaju obowiązków (naukowy lub/i dydaktyczny lub/i organizacyjny), co było wymagane ww. zarządzeniem (szerzej w sekcji Stwierdzone nieprawidłowości),
- d) wszyscy nauczyciele akademicy zapoznali się z arkuszami oceny okresowej,
- e) uzasadnienia przyznania ocen obejmowały jedynie sformułowania, że Komisja uznaje za spełnienie wymagań w celu otrzymania pozytywnej oceny osiągnięć.

(akta kontroli str. 747-779, 1130-1139)

Rektor Uczelni wyjaśniła, że nauczyciele akademicy prowadzący zajęcia na kierunku pielęgniarstwo uzyskiwali zawsze oceny pozytywne, co nie wskazywało na celowość

<sup>33</sup> Zarządzenie Rektora Uczelni nr 55/2020 z 18 grudnia 2020 r. w sprawie ustalania zasad finansowania podnoszenia kompetencji zawodowych przez nauczycieli akademickich, zaktualizowane zarządzeniem nr 60/2021 z 27 grudnia 2021 r.

<sup>34</sup> Np. partnerstwo w ramach programu Erasmus z: University of Cadiz (Hiszpania), Utena University of Applied Sciences (Litwa), The Polytechnic Institute of Portalegre (Portugalia).

<sup>35</sup> Nr 53/2019 z 16 grudnia 2019 r.

<sup>36</sup> Próbą objęto oceny okresowe dokonane w 2020 r.

<sup>37</sup> W przypadku jednego nauczyciela akademickiego żaden student nie wypełnił ankiety oceniającej jego pracę dydaktyczną.

dokonywania zmian w obsadzie zajęć. W przypadku osób prowadzących zajęcia w ramach umów cywilno-prawnych zmiany niektórych prowadzących wynikały z ich rezygnacji z dalszej współpracy z Uczelnią lub zmiany miejsca odbywania zajęć praktycznych przez studentów. Przy zawieraniu umów z kolejnymi osobami zawsze brano pod uwagę ich doświadczenie zawodowe oraz dorobek naukowy.

(akta kontroli str. 1130-1139)

**3.4.** Baza Uczelni była wystarczająca do realizacji zajęć teoretycznych oraz zapewniała studentom dostęp do wymaganych procedur koniecznych do nabycia umiejętności praktycznych. Liczba i powierzchnia sal wykładowych, seminaryjnych, ćwiczeń, laboratoriów, pracowni specjalistycznych i komputerowych była dostosowana do liczby studentów. Pomieszczenia dydaktyczne wyposażone były w sprzęt audiowizualny, komputerowy i inny sprzęt gwarantujący prawidłową realizację treści kształcenia i osiągnięcie efektów kształcenia. W zakresie kierunku pielęgniarstwo Uczelnia spełniała wymogi § 4 pkt 1-3 rozporządzenia Ministra Zdrowia z 20 sierpnia 2012 r. w sprawie szczegółowych wymagań dotyczących kształcenia pielęgniarek i położnych<sup>38</sup> i zapewniała m.in. pracownie specjalistyczne, w tym anatomii, genetyczno-fizjologiczną i chemiczno-biologiczną, czy pracownie umiejętności pielęgniarstwa.

(akta kontroli str. 780-781, 1063-1091)

23 września 2020 r. Uczelnia zawarła dwie umowy z wykonawcami na dostawę sprzętu stanowiącego wyposażenie Monoprofilowego Centrum Symulacji Medycznej, na łączną kwotę 1.114.713 zł. W ramach tych umów zakupiono m.in. symulatory pacjentów, fantomy, trenażery, modele do pielęgnacji ran i stomii, systemy audio-video, łóżka na stanowiska intensywnej terapii, wózki reanimacyjne, respirator, defibratory, aparat EKG czy drobny sprzęt na wyposażenie sal symulacji niskiej i wysokiej, sal umiejętności pielęgniarstwa i technicznych.

Na potrzeby uruchomienia MCSM, 26 października 2020 r. Uczelnia zawarła umowę na usługi przeprowadzenia szkoleń w obszarze symulacji medycznej, na łączną wartość 315.000 zł. Szkolenia przeprowadzone dla kadry medycznej dotyczyły m.in.: technik oraz tworzenia symulacji medycznych, czy przygotowania procesu dydaktycznego w MCSM.

Powyższe projekty były współfinansowane z Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020.

(akta kontroli str. 782-823)

KRASPIP w protokole dotyczącym akredytacji na kierunku pielęgniarstwo z 2019 r., wniosła następujące zalecenia dotyczące bazy dydaktycznej:

- a) bieżące doposażanie pracowni umiejętności i pracowni specjalistycznych,
- b) doposażenie biblioteki i czytelni zgodnie z wykazami literatury w kartach przedmiotów w liczbie zapewniającej dostępność studentom i osiągnięcie przez nich efektów kształcenia,
- c) prenumerowanie polskich i zagranicznych czasopism pielęgniarstwa oraz bieżące poszerzanie katalogu.

(akta kontroli str. 1063-1091)

Rektor Uczelni wyjaśniła, ww. zalecenia zostały zrealizowane poprzez utworzenie i uruchomienie MCSM, oraz że na bieżąco są uzupełniane zbiory biblioteczne<sup>39</sup>.

(akta kontroli str. 1117-1129)

<sup>38</sup> Dz. U. z 2012 r., poz. 970 ze zm.

<sup>39</sup> Od 2019 r. baza biblioteczna wzbogacona została o ponad 150 publikacji dotyczących pielęgniarstwa.

Zgodnie z wnioskiem o przeprowadzenie oceny i udzielenie kolejnej akredytacji przez KRASPiP z 14 marca 2019 r. oraz protokołem z wizyty zespołu KRASPiP z 30 maja 2019 r., pracownie umiejętności pielęgniarskich dla grup ćwiczeniowych przeznaczone były dla maksymalnie 8 studentów. W ww. wniosku akredytacyjnym wskazano również, że liczebność grupy studenckiej na zajęciach praktycznych i praktykach zawodowych wynosi 6-7 studentów.

Liczebność grup dziekańskich, w zależności od rocznika naboru i roku studiów, wynosiła od 8 studentów<sup>40</sup> do 16 studentów<sup>41</sup>. Liczebność grup i zajęć praktycznych wahała się natomiast w przedziale od 4<sup>42</sup> do 9<sup>43</sup> studentów.

W wewnętrznych regulacjach Uczelni nie określono wielkości grup wykładowych, seminaryjnych, ćwiczeniowych oraz grup odbywających zajęcia kliniczne, a jak wyjaśniła Rektor Uczelni ich liczebność dla studiów I stopnia wynosi od 5 do 8 studentów, co wynika ze standardów kształcenia.

(akta kontroli str. 824-837, 988-1091, 1117-1129)

W trakcie akredytacji KRASPiP nie zgłaszał uwag w zakresie liczebności grup wykładowych, seminaryjnych, ćwiczeniowych oraz grup odbywających zajęcia w klinikach.

(akta kontroli str. 1063-1091, 1117-1129)

W roku akademickim 2020/2021 studenci I roku uczestniczyli na zajęciach dziennie od min. 2 do max. 14 godzin lekcyjnych (45 min.), tj. od 1,5 do 10,5 godzin zegarowych. Wskazane 14 godzin lekcyjnych dotyczyło wykładów prowadzonych zdalnie w godzinach 8<sup>00</sup>-19<sup>40</sup>. Minimalna liczba godzin lekcyjnych tygodniowo wynosiła 26, a maksymalna 54. W I semestrze, zgodnie z planem studiów, zrealizowanych miało być łącznie 573 godzin lekcyjnych, a w II – 640.

II rok studiów, w tym samym roku akademickim, miał prowadzone zajęcia od 2 do 16 godzin lekcyjnych dziennie tj. od 1,5 do 12 godzin zegarowych. 16 godzin lekcyjnych dotyczyło zajęć praktycznych w podmiotach leczniczych, tj. w ilości dyżuru pielęgniarskiego, w godzinach 7<sup>00</sup>-19<sup>30</sup> (w tym 30 min. przerwy). Tygodniowo najmniej prowadzonych było 28 godzin lekcyjnych zajęć, a maksymalnie 56. W I semestrze przeprowadzonych miało być łącznie 695 godzin lekcyjnych zajęć, a w II – 770.

Na III roku studenci brali udział w zajęciach min. od 2 do 10 godzin lekcyjnych dziennie, a tygodniowo od 23 do 37 godzin lekcyjnych. W I semestrze mieli brać udział w zajęciach w łącznej liczbie 615 godzin lekcyjnych, natomiast w II semestrze 680.

(akta kontroli str. 269, 270, 275, 838-895, 1117-1129)

Rektor Uczelni wyjaśniła, że ze względu na obowiązujące standardy kształcenia liczba godzin zajęć zorganizowanych nie może przekroczyć 4.720 + 60 godzin zajęć z wychowania fizycznego. W związku z tak wysoką liczbą godzin zajęć studia na kierunku pielęgniarstwo prowadzone są wyłącznie w formie stacjonarnej. Na prośbę studentów, którzy oprócz studiów pracują zawodowo, rozkład zajęć skonstruowany został tak, aby oprócz weekendów, w każdym tygodniu był jeszcze 1 dzień wolny (a czasami zdarza się, że 2). Stąd tak wysoka liczba godzin w niektóre dni tygodnia. Wszystkie obowiązujące w Uczelni procedury weryfikacji stopnia efektów uczenia się zostały jednak zachowane, zatem tak skonstruowany harmonogram zajęć nie wpłynął na obniżenie jakości kształcenia.

(akta kontroli str. 1140-1145)

<sup>40</sup> I rok studiów naboru i roku akademickiego 2020/2021 wg danych na dzień 13 grudnia 2020 r.

<sup>41</sup> I rok studiów naboru i roku akademickiego 2019/2020 wg danych na dzień 14 października 2019 r.

<sup>42</sup> III i IV grupa I roku naboru i roku akademickiego 2020/2021 wg danych na dzień 13 grudnia 2020 r. oraz I grupa I roku naboru i roku akademickiego 2020/2021 wg danych na dzień 16 lutego 2021 r.

<sup>43</sup> III grupa I rok studiów naboru i roku akademickiego 2019/2020 wg danych na dzień 14 października 2019 r. i I grupa III roku naboru 2019/2020 w roku akademickim 2021/2022 wg danych na dzień 2 marca 2022 r.

W okresie objętym kontrolą plany studiów zakładały przeprowadzenie zajęć praktycznych (laboratoria, zajęcia praktyczne i praktyki zawodowe) w okresie trzech lat studiów w ilości 2.365 godzin, co stanowiło 49% ogólnego wymiaru zajęć. W badanych latach akademickich nie wprowadzono zmian w zakresie łącznej ilości godzin zajęć praktycznych. W planach na lata 2020/2021 i 2021/2022, w stosunku do roku akademickiego 2019/2020, zmniejszono z 20 do 10 godzin zajęć laboratoryjnych z fizjologii, zwiększając jednocześnie liczbę godzin laboratoriów z genetyki o 10 godzin (do 15 godzin). W tych samych latach akademickich zmniejszono o 10 liczbę godzin wykładów z podstaw pielęgniarstwa (do 30 godzin), zwiększając o tą samą liczbę godzin na rzecz ćwiczeń (do 70 godzin).

(akta kontroli str. 269, 270, 275)

W zakresie zmian liczby godzin zajęć laboratoryjnych z fizjologii i genetyki Rektor Uczelni wyjaśniła, że podyktowane było to sugestiami nauczycieli akademickich oraz studentów.

(akta kontroli str. 1130-1139)

W raportach z samoceny jakości kształcenia dla kierunku pielęgniarstwo za lata akademickie 2019/2020 i 2020/2021 wskazano, że 20% praktyk prowadzonych było w formie zdalnej z uwagi na trwającą epidemię SARS-CoV-2.

(akta kontroli str. 425-464, 502-541)

W latach akademickich 2019/2020 i 2020/2021 na kierunku pielęgniarstwo spełnione były wymogi dotyczące maksymalnego udziału zajęć prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość (limit ten wynosił 40% liczby punktów ECTS określonej dla zajęć kształtujących umiejętności praktyczne w roku 2019/2020 i 20% w roku 2020/2021<sup>44</sup>).

(akta kontroli str. 1130-1139)

**3.5** Zgodnie z protokołem z wizyty zespołu KRASPiP z 30 maja 2019 r., Uczelnia miała zawarte porozumienia/umowy z 22 podmiotami leczniczymi i innymi podmiotami realizującymi praktyczną naukę zawodu. Analiza pięciu takich porozumień/umów wykazała, że:

- a) we wszystkich porozumieniach/umowach określono okres ich obowiązywania,
- b) warunki wcześniejszego rozwiązania oraz zasady rozpatrywania sporów wynikających z realizacji porozumień/umów określono w trzech porozumieniach/umowach,
- c) nie określono odpłatności z tytułu udzielania zajęć, a jedynie na podstawie dwóch porozumień/umów Uczelnia miała pokryć koszty środków ochrony osobistej i sprzętu jednorazowo wykorzystywanego,
- d) w żadnym porozumieniu/umowie nie zawarto: wykazu ruchomości i nieruchomości udostępnianych w celu ich realizacji, sposobu ich udostępniania oraz zasad i warunków ich wykorzystywania, okoliczności, w których mogła nastąpić zmiana warunków oraz zasad odpowiedzialności cywilnej za szkody wyrządzone przez studentów, doktorantów lub nauczycieli akademickich i zasad postępowania w przypadku naruszenia przez nich porządku ustalonego przez udostępniającego,
- e) w trzech porozumieniach określono liczbę oraz kwalifikacje zawodowe nauczycieli akademickich mających wykonywać w udostępnianej jednostce organizacyjnej zadania<sup>45</sup>,

<sup>44</sup> §§ 1b i 1d rozporządzenia w sprawie standardów kształcenia.

<sup>45</sup> Jedna umowy dotyczyła tylko praktyk zawodowych, w związku czy mnie miał tu zastosowania art. 89 ust. 5 pkt 4 ustawy o działalności leczniczej.



- f) w jednym porozumieniu określono zasady prowadzenia kontroli przez Uczelnię w zakresie wykonywania zadań dydaktycznych u udostępniającego.

(akta kontroli str. 896-913, 1063-1091)

Spośród pięciu badanych porozumień/umów, hospitacje pod kątem przeprowadzania praktyk zostały przeprowadzone w dwóch podmiotach leczniczych, z czego raz w podmiocie, w którym nie zostały ustalone zasady przeprowadzania kontroli oraz trzykrotnie w podmiocie, w którym te zasady wskazano.

W latach 2019-2022 Uczelnia przeprowadziła łącznie siedem hospitacji placówek, w których realizowane były praktyki lekarskie, w tym trzykrotnie w Wojewódzkim Szpitalu Zespolonym im. St. Rybickiego w Skierniewicach. W ich wyniku, w pięciu przypadkach zwrócono uwagę na konieczność przestrzegania wszystkich zaleceń związanych z Covid-19, po jednym - na położenie nacisku na pracę z lekarzem medycyny pracy i zwrócenie uwagi na dobre relacje z pensjonariuszami, w jednym - wskazano na umożliwienie studentom udziału w porodach i zwrócenie uwagi na dobry kontakt z rodzicami/opiekunami dzieci na pediatrii.

(akta kontroli str. 914-930)

**3.6.** W celu zminimalizowania negatywnego wpływu epidemii COVID-19, zarządzeniem Rektora Uczelni z 11 marca 2020 r. odwołane zostały zajęcia na terenie Uczelni i rozpoczęto naukę w trybie zdalnym. W kwietniu 2020 r. zostały wprowadzone rekomendacje dotyczące sposobów monitorowania jakości kształcenia z uwzględnieniem technik kształcenia na odległość. Zajęcia praktyczne dla kierunku pielęgniarstwa z zastosowaniem technik symulacji medycznej niskiej i wysokiej, odbywały się w grupach 2-5 osobowych, z zachowaniem reżimu sanitarnego.

Z uwagi na pandemię praktyki zawodowe nie odbywały się w podmiotach leczniczych, natomiast nowo powstałe MCSM umożliwiło realizację takich praktyk w reżimie sanitarnym.

(akta kontroli str. 931-975, 1097-1099)

**3.7.** W badanym okresie Minister Zdrowia w dniu 15 lipca 2019 r., po dokonaniu oceny przez KRASPiP w zakresie spełniania wymaganych standardów kształcenia pielęgniarek, potwierdził uzyskanie przez Uczelnię akredytacji na prowadzenie studiów na kierunku pielęgniarstwo (pierwszego stopnia) na okres czterech lat. Poprzednia akredytacja dla tego kierunku została wydana 23 czerwca 2016 r. na okres trzech lat.

(akta kontroli str. 976-1096)

Stwierdzone  
nieprawidłowości

W działalności Uczelni w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Na kierunku pielęgniarstwo w dwóch przypadkach grupy ćwiczeniowe liczyły po 9 studentów, pomimo że zgodnie z wnioskiem o przeprowadzenie oceny i udzielenie kolejnej akredytacji przez KRASPiP z 14 marca 2019 r. oraz protokołem z wizyty zespołu KRASPiP z 30 maja 2019 r., pracownie umiejętności pielęgniarstwa dla grup ćwiczeniowych przeznaczone były dla maksymalnie 8 studentów. Dotyczyło to III grupy I roku studiów naboru roku akademickim 2019/2020<sup>46</sup> oraz I grupy III roku studiów naboru 2019/2020 w roku akademickim 2021/2022<sup>47</sup>.

(akta kontroli str. 824, 836, 988-1091)

Rektor Uczelni wyjaśniła, że utworzenie kolejnej grupy, co w efekcie prowadziłyby do powstania grup 6-7 osobowych, wiązałoby się z dodatkowymi kosztami wynagrodzeń dla osób prowadzących te zajęcia. Ponadto co roku kilka osób

<sup>46</sup> Wg danych na dzień 14 października 2019 r.

<sup>47</sup> Wg danych na dzień 2 marca 2022 r.

rezygnowało ze studiów, tak więc w rzeczywistości grupy liczące więcej niż 8 osób były nieliczne. Problem ten dotyczył jedynie wyjątków i jedynie naboru 2019/2020, a w późniejszych latach liczebność grup była zgodna z rekomendacjami KRASPiP.

(akta kontroli str. 1140-1145)

2. W żadnej spośród 20 badanych ocen okresowych nie dokonano oceny punktowej w skali od 2 do 5 w każdej z trzech kategorii: naukowej i/lub dydaktycznej i/lub organizacyjnej, co było niezgodne z § 1 pkt 22 zarządzenia nr 53/2019 Rektora Uczelni z 16 grudnia 2019 r. w sprawie określenia szczegółowych zasad dokonywania ocen okresowych nauczycieli akademickich. Jednocześnie żadne uzasadnienie 20 ocen nie zawierało co najmniej najważniejszych motywów decyzji komisji oceniającej<sup>48</sup>, co było wymagane § 1 pkt 25 ww. zarządzenia.

(akta kontroli str. 747-779)

Rektor Uczelni wyjaśniła, że komisja stosowała przede wszystkim kryteria jakościowe, analizując osiągnięcia w zakresie szeroko rozumianego doskonalenia zawodowego. Komisja uznała, że osób ocenianych nie ma tak dużo, by wdrażać kryteria ilościowe. Uczelnia kształci studentów na kierunkach o profilu praktycznym, w związku z czym ocenie podlega głównie działalność dydaktyczna i organizacyjna, a nie działalność naukowa. Brak motywów decyzji komisji wynikał z faktu, że komisja bierze pod uwagę opinię Dyrektora Instytutu, który dobrze zna osiągnięcia podległych mu pracowników, a wszystkie opinie Dyrektora były pozytywne. Bardziej szczegółowa ocena byłaby konieczna np. w sytuacji pojawienia się zarzutów w stosunku do poszczególnych nauczycieli akademickich.

(akta kontroli str. 1130-1139)

3. Na pięć poddanych analizie porozumień/umów zawartych przez Uczelnię z podmiotami leczniczymi na odbywanie zajęć praktycznych i praktyk zawodowych, żadna nie zawierała nw. elementów określonych w art. 89 ust. 5 ustawy z 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej<sup>49</sup>, tj.:

- a) pkt 3 – wykaz ruchomości i nieruchomości udostępnianych w celu realizacji umowy, sposób ich udostępniania oraz zasady i warunki ich wykorzystywania,
- b) pkt 5 – okoliczności, w których może nastąpić zmiana warunków umowy,
- c) pkt 6 – zasady odpowiedzialności cywilnej za szkody wyrządzone przez studentów, doktorantów lub nauczycieli akademickich i zasady postępowania w przypadku naruszenia przez nich porządku ustalonego przez udostępniającego.

Powyższe dotyczyło porozumień/umów zawartych z: Wojewódzkim Szpitalem Zespolonym im. S. Rybickiego w Skierniewicach, Wojewódzkim Szpitalem Specjalistycznym im. M. Skłodowskiej-Curie w Zgierzu, ZOZ Szpitalem Powiatowym w Sochaczewie, Powiatowym Centrum Zdrowia w Brzezinach i SP ZOZ Centralnym Szpitalem Klinicznym UM w Łodzi.

- d) pkt 4 – określenie liczby oraz kwalifikacji zawodowych nauczycieli akademickich mających wykonywać w udostępnianej jednostce organizacyjnej zadania, o których mowa w ust. 1 (umowa zawarta z: SP ZOZ Centralnym Szpitalem Klinicznym UM w Łodzi),
- e) pkt 7 – zasady prowadzenia kontroli przez uczelnię medyczną w zakresie wykonywania zadań badawczych i dydaktycznych u udostępniającego (porozumienia/umowy zawarte z: Wojewódzkim Szpitalem Specjalistycznym im. M. Skłodowskiej-Curie w Zgierzu, ZOZ Szpitalem Powiatowym

<sup>48</sup> Uzasadnienia obejmowały jedynie sformułowania, iż komisja uznaje za spełnienie wymagań w celu otrzymania pozytywnej oceny osiągnięć.

<sup>49</sup> Dz. U. z 2022 r., poz. 633 ze zm.

w Sochaczewie, Powiatowym Centrum Zdrowia w Brzezinach i SP ZOZ Centralnym Szpitalem Klinicznym UM w Łodzi.

- f) pkt 1 – warunki wcześniejszego rozwiązania umowy,
- g) pkt 8 – zasady rozpatrywania sporów wynikających z realizacji umowy.

Powyższe dotyczy porozumienia i umowy zawartych z: Wojewódzkim Szpitalem Zespolonym im. S. Rybickiego w Skierniewicach i SP ZOZ Centralnym Szpitalem Klinicznym UM w Łodzi.

(akta kontroli str. 896-913)

Rektor Uczelni wyjaśniła jedynie, że wymienione porozumienia mają charakter ramowy i zawierają postanowienia art. 89 ust. 5 ustawy o działalności leczniczej.

(dowód: akta kontroli str. 1146-1150)

NIK wskazuje, że w art. 89 ust. 5 ustawodawca określił konieczne elementy umowy zawartej między uczelnią medyczną a podmiotem wykonującym działalność leczniczą (udostępniającym). Tym samym, wskazane w ww. przepisie elementy bezwzględnie muszą znaleźć odniesienie w umowie.

#### OCENA CZĄSTKOWA

Uczelnia dysponowała nowoczesną i rozbudowaną bazą dydaktyczną, umożliwiającą m.in. prowadzenie zajęć praktycznych w salach symulacji, co miało istotne znaczenie dla zapewnienia ciągłości kształcenia w czasach pandemii. Zasoby kadrowe pozwalały na realizację wszystkich zajęć określonych w programach kształcenia. Nauczyciele akademicki byli bardzo dobrze oceniani przez studentów, jak również w trakcie ocen okresowych, choć oceny te przeprowadzono z naruszeniem zasad formalnych. Nieprawidłowości stwierdzono także w badaniu porozumień/umów z podmiotami leczniczymi na udostępnianie bazy klinicznej – podpisywane porozumienia/umowy nie zawierały niektórych elementów wymaganych art. 89 ust. 5 ustawy o działalności leczniczej. Na kierunku pielęgniarstwo zapewniony był wymóg prowadzenia co najmniej 50% godzin zajęć przez nauczycieli akademickich zatrudnionych w Uczelni jako podstawowym miejscu pracy, chociaż w tym zakresie odnotowano tendencję spadkową – udział ten zmniejszył się z 59,55% w roku akademickim 2019/2020 do 50,04% w roku 2021/2022.

## IV. Wnioski

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, wnosi o zapewnienie liczebności grup ćwiczeniowych na kierunku pielęgniarstwo wynoszącej maksymalnie 8 studentów.

## Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia  
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Łodzi. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek  
poinformowania  
NIK wykonania  
wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 21 od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosku pokontrolnego oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Łódź, dnia 5 października 2022 r.


Kontroler  
Dominik Gołacki  
gł. specjalista kontroli państwowej



Podpis

Najwyższa Izba Kontroli  
Delegatura w Łodzi

p.o. Dyrektor  
Piotr Walczak



Podpis

Kontroler  
Emilia Wyciszkievicz  
gł. specjalista kontroli państwowej



Podpis